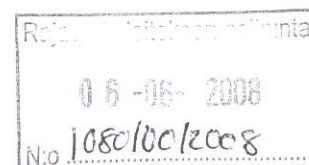

Espoo

6.6.2008

Rajavartiolaitoksen esikunta

Viite: KÄSKY SM 028:00/2007

**LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI RAJAVARTIOLAIN JA ERÄIDEN SIIHEN
LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA**

Rajavartiolaitoksen esikunta on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi rajavartiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamiseen liittyen. Luonnokseen ja siihen liittyviin lakeihin on esitetty tarpeellisilta nähdyn osin muutoksia tai parannuksia jäljempänä esitetyin tavoin. Koulu pitää lisäksi jo aiemmin syksyllä (RMVK ak 224/03/2007, 5.11.2007) esittämänsä lausunnon mukaisia muutoksia edelleen tärkeinä.

Lausuntonaan Raja- ja merivartiokoulu esittää seuraavaa.

NYKYTILA

2.1.4 Henkilöstön asema

Koulutus

Jatkossakin lienee tarvetta panostaa erityisesti esitutkinta- ja pakkokeinoasioiden koulutukseen. Tämä tarve korostuisi tutkinnanjohtajien kohdalla, jotka esityksen mukaan saisivat jatkossa oikeudet toimia pidättämiseen oikeutettuina virkamiehinä (ks. tutkinnanjohtajien koulutuksen ja tutkinnon osalta myös kohta "Yksityiskohtaiset perustelut" jäljempänä).

Koulutuksen vaikuttavuutta tulisi myös kyetä jotenkin mittaamaan. Pelkkä koulutuskurssin läpikäyminen ei ole välttämättä tae esimerkiksi pakkokeinojen käytön riittävästä hallitsemisesta. Rikostorjunnan tehtävät edellyttävät vaativuutensa vuoksi myös erikoistumista, eli ko. asioiden parissa työskentelevien tulisi pääosin keskittyä nimenomaan pelkästään rikostorjuntaan. Samalla voitaisiin paremmin kohdistaa lisäkoulutusta tietyille virkamiehille.

Tutkinnanjohtajaksi määrättävien osalta on edellytetty riittävää kokemusta. Tutkinnanjohtajiksi ryhtyvien sekä nykyään jo sellaisessa tehtävässä toimivienkin osalta voisi ajatella *edellytettävän tai ainakin suositeltavan virkamiesvaihtoa*, jonka aikana voisi tutustua joko Rajavartiolaitoksen omien tai sitten esimerkiksi poliisihallinnon piirissä jo tehtävässään rutinoituneiden tutkinnanjohtajien toimintaan.

Siirtymisvelvollisuus

Yleisperusteluissa todetaan siirtovelvollisuuden perustuvan mm. siihen, että ”Rajavartiolaitoksen toimipisteet sijaitsevat muuttotappioisilla alueilla, joille henkilökuntaa on eläkkeelle jäävien väistyessä saatava”. Siirtojen osalta on kasvavaksi ongelmaksi nähtävissä tulevaisuudessa myös se, miten saadaan jatkossa riittävästi pätevää työvoimaa nimenomaan pääkaupunkiseudulle eli Rajavartiolaitoksen esikuntaan, Suomenlahden merivartiostoon tai Raja- ja merivartiokoululle Espoon koulutuskeskukseen.

Lisäksi sivulla 8 puhutaan valtiotyönantajan ja henkilöstöjärjestöjen kesken syntyneestä palkkaratkaisusta UPJ-nimellä, joka tulisi korvata RVLPJ-termillä.

2.1.7 Rikostorjunta

Pidättämiseen oikeutetut virkamiehet

Pidättämiseen oikeutettujen virkamiesten määrän lisääminen on kannatettavaa Rajavartiolaitoksen tehtävien tarkoituksenmukaisen hoidon takia. Huomioon tulisi kuitenkin ottaa koulutuksen osalta esiin tuodut seikat, jotta toiminta pysyy laadukkaana ja laillisuusvalvonnan kannalta tyydyttävänä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1.4 Pakkokeinolaki

Luonnoksen sivulla 34 pakkokeinolain 1:6 §:ää koskevassa osassa todetaan, että kaikilla luonnoksen mukaan pidättämiseen oikeutetuiksi virkamiehiksi esitetyillä olisi vähintään alempi korkeakoulututkinto. Mikäli kaikista tutkinnanjohtajista on tarkoitus tehdä pidättämiseen oikeuttavia virkamiehiä on tämä koulutusvaatimus liian korkea. Tällä hetkellä suuri osa tutkinnanjohtajista on vanhempia opistoupseereja. Opistoupseeritutkintoa ei rinnasteta alempaan korkeakoulututkintoon.

Yksityiskohtaisia perusteluja voisi muuttaa siten, että pidättämiseen oikeutetuilla virkamiehillä todetaan olevan suoritettuna vähintään joko alempi korkeakoulututkinto tai Rajavartiolaitoksen koulutusohjelman mukainen opistoupseerin jatkokurssi sekä kummassakin tapauksessa lisäksi tutkinnanjohtajakoulutus ja riittäväksi katsottava kokemus (kokemuksen osalta ks. myös edellä kohta ”koulutus”).

LAKIEHDOTUKSET

Laki rajavartiolain muuttamisesta

5:35 a § Nähdäänkö kansallisessa laissa tarpeelliseksi säätää asiantuntijatiimiasetuksen vierailevien virkamiesten voimankäyttöoikeuksista näin tarkasti, vai saattaisiko tässä jo olla kyse EU:n asetuksen 'selittämisestä'. Rajavartiolain 35 §:ssä voisi vain todeta viittaustekniikalla vierailevilla virkamiehillä olevan sama oikeus voimankäyttöön kuin rajavartiomiehellä mutta asiantuntijatiimiasetuksen mukaisesti. Lisäksi rajavirastoasetuksen 8 e artiklassa esiin tuodun toimintasuunnitelman pitäisi ilmeisesti jo käytännössä sisältää tarkat toimintaohjeet vierailevalle virkamiehelle. Yksityiskohtaisten perustelujen kohdassa 4.2 tehty vertailu Prümin sopimukseen ei ehkä ole tarpeen, koska tässä tapauksessa on kyse jo suoraan sovellettavasta EU:n asetuksesta.

Laki pakkokeinolain muuttamisesta

1 luku Kiinniottaminen, pidättäminen ja vangitseminen

6 § Rikostorjuntaupseeri-nimikkeen käytön sijasta pakkokeinolain 1:6 §:ssä tulisi todeta pidättämiseen oikeutetuksi virkamieheksi ”tutkinnanjohtajaksi määrätyt virkamiehet”.

5 a luku Telekuuntelu, televalvonta ja tekninen tarkkailu

2 § Ehdotuksessa esitetään laittoman maahantulon järjestämistä ja törkeää laittoman maahantulon järjestämistä säädettäväksi telekuuntelun piiriin kuuluviksi rikoksiksi. Laittoman maahantulon järjestäminen saattaa tavanomaisessa tekemuodossaan olla selvästi vähäpätöisempi kuin muut telekuuntelun kohdalla mainitut rikokset, koska muissa ko. pykälässä mainituissa rikoksissa maksimirangaistukset näyttävät olevan neljää vuotta vankeutta, kun taas laittoman maahantulon järjestämisen kohdalla maksimirangaistus on kaksi vuotta vankeutta.

Koulun johtaja
Eversti

Arto Niemenkari

Oikeusopin opettaja
Varatuomari

Matti Laihonon

JAKELU D